

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta Ehdotus: Neuvoston asetusta maataloudesta peräisin olevan etyylialkoholin yhteisestä markkinajärjestelystä

(2001/C 260/05)

Neuvosto päätti 12. maaliskuuta 2001 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 36 ja 37 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -jaosto antoi lausuntonsa 21. kesäkuuta 2001. Esittelijä oli Clive Wilkinson.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 11. ja 12. heinäkuuta 2001 pitämässään 383. täysistunnessa (heinäkuun 11. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 106 puolesta 2:n pidättyessä äänestä.

1. Johdanto

1.1. Maataloudesta peräisin olevan etyylialkoholin yleinen markkinatilanne EU:ssa

1.1.1. EU:ssa tuotetaan vuosittain noin 20 miljoonaa hehtolitralta alkoholia, josta 13 miljoonaa hehtolitralta on peräisin maataloudesta. Loput 7 miljoonaa hehtolitralta on peräisin muualta kuin maataloudesta, ja tätä tyyppiä nimitetään usein ”synteettiseksi alkoholiksi”. Etyylialkoholia käyttävässä jalostusteollisuudessa tuotetaan enimmäkseen väkeviä alkoholijuomia, kemiallisia tuotteita, farmaseuttisia tuotteita ja kosmetiikkaa. Kasvava ala on alkoholin jalostaminen polttoaineeksi.

1.1.2. Väkevien alkoholijuomien tuotannossa on sallittua ainoastaan maataloudesta peräisin olevan etyylialkoholin käyttö, muilla aloilla voidaan käyttää jompaa kumpaa tyyppiä. EU:n alkoholin kokonaiskulutuksesta noin 30 prosenttia menee nykyisin väkevien alkoholijuomien tuotantoon. Väkevien alkoholijuomien laatu on varmistettu asianmukaisella yhteisön asetuksella⁽¹⁾. Jäljellä oleva 70 prosenttia kokonaiskulutuksesta menee sellaiseen jalostukseen, jossa voidaan käyttää joko maataloudesta peräisin olevaa tai synteettistä alkoholia. EU:ssa kysyntä jakaantuu suunnilleen tasan molempien tyyppien kesken.

1.1.3. Maataloudesta peräisin olevan alkoholin tuotannossa käytetään merkittävässä määrin yhteisön raaka-aineita kuten viljaa, sokerijuurikasta, melassia, hedelmiä ja viiniä.

1.1.4. Komission mukaan yhteisön alkoholimarkkinat ovat vuosittain noin kolmella miljoonalla hehtolitralla ylijäämäiset. Tämä ylijäämä kasvaa hitaasti, ja yhteisön kokonaiskysyntä on lievässä laskussa. Tuontimäärät ovat noin 12 prosenttia kokonaiskulutuksesta kun mukaan lasketaan sekoitukset, joita komission ehdotus ei täysin kata. Mikäli nykyinen kehitys jatkuu, tuontimäärät nousevat hiljalleen. Huomattava osa tuonneista on tullitonta, tai kyseessä on paljon alhaisemmin tariffien tuotu denaturoitu alkoholi. Eräiden arvioiden mukaan jopa 80:tä prosenttia tuonneista tuetaan jollain tapaa, mutta toiset tahot pitävät arvioita liian suurina.

1.2. Komission ehdotus

1.2.1. Ehdotetulla asetuksella on tarkoitus vahvistaa maataloudesta peräisin olevaa etyylialkoholia koskevat yhteiset säännöt. Päätös asetusehdotuksen laatimisesta oli vastaus maatalousministerien neuvoston vuoden 2000 puolivälissä komissiolle esittämään pyyntöön tarkastella tämän toimenpiteen suositeltavuutta.

1.2.2. Ehdotuksen päätavoitteina on lisätä maataloudesta peräisin olevan alkoholin markkinoita koskevia tietoja ja perustaa foorumi ehdotettujen politiikkojen käsittelemistä varten. Komission mukaan ehdotuksella luotaisiin kevennetty yhteinen markkinajärjestely, sillä sen taloudelliset vaikutukset olisivat tuskin huomattavissa. Ehdotus ei sisällä interventiotoimenpiteitä.

1.2.3. Komissio on vuoden 1998 alusta lähtien valvonut osaa alkoholin tuonnista. Komissio on kuitenkin sitä mieltä, ettei se ole riittävä väline havaittujen ja odotettavissa olevien tuontiin liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi, ja ehdottaa siksi asetusta yhteisestä markkinajärjestelystä⁽²⁾.

2. Yleishuomioita komission ehdotuksesta

2.1. Talous- ja sosiaalikomitea laati vuonna 1996 tiedonannon aiheesta ”Alkoholin nykytilanne EU:ssa” ja on vuosina 1978⁽³⁾ ja 1980⁽⁴⁾ ottanut kantaa myös aikaisempiin YMJ-luonnoksiin. Tiedonanto sisältää paljon hyödyllistä taustatietoa tästä erittäin monitahoisesta alasta. Vaikka paljon onkin muutunut tiedonannon laatimisen jälkeen, siinä esitetyt arviot – esimerkiksi tarpeesta järkiperaistää teollisuudenala sen kilpailukyvyyn säilyttämiseksi – olivat perusteltuja. Lisäksi tiedonannossa todettiin, että tietyillä EU:n alueilla niissä toimivilla lukuisilla pienillä tislamoilla on tärkeä sosioekonominen

⁽¹⁾ Neuvoston asetusta (ETY) N:o 1576/89, EYVL L 160, 12.6.1989, s. 1–17.

⁽²⁾ KOM(2001) 101, 21.2.2001.

⁽³⁾ EYVL C 181, 31.7.1978.

⁽⁴⁾ EYVL C 83, 2.4.1980.

merkitys lähiympäristölleen. Tämä pitää edelleen paikkansa. Ainoastaan Saksassa toimii nykyisin kansallinen alkoholialan järjestö.

2.2. Yhteistä markkinajärjestelyä ehdotettiin ensimmäisen kerran noin 40 vuotta sitten, kun ensisijaiset markkinat maataloudesta peräisin olevalle alkoholille löytyivät elintarviketeollisuudesta (mukaan lukien väkevät alkoholijuomat). Tällä välin markkinat ovat jatkuvasti monimutkaistuneet, ja teknologia on vaikuttanut ja vaikuttaa edelleen tuotetun alkoholin käyttötapoihin.

2.3. Komission ehdotuksessa ei oteta huomioon kaikkia markkinoihin vaikuttavia tekijöitä. Siinä keskitytään kasvavaan tuontiin, jolla on noin 12 prosentin markkinaosuus. Ehdotuksessa käsitellään myös ehdokasvaltioiden asettamaa kilpailuhaastetta. Kansallisia tukia koskevaa 10 artiklaa tulisi soveltaa myös ehdokasvaltioihin.

2.4. Komitea kannattaa varauksetta maataloudesta peräisin olevan alkoholin markkinoita koskevien tietojen lisäämistä sekä sellaisen foorumin perustamista, jossa näitä tietoja pystytään analysoimaan ja jossa voidaan keskustella alan ongelmista ja laatia suosituksia tarvittavista toimenpiteistä. Huomattava ongelma on, ettei kansallisia tilastotietoja ole riittävästi saatavilla tarvittavassa muodossa. Eurostat-tiedotkin saadaan usein liian myöhään, jotta niistä olisi todellista hyötyä. Tavoitteet voidaan ehkä saavuttaa muullakin tavoin. Markkinoita koskevaa tietoa voidaan esimerkiksi hankkia joko kansallisilta viranomaisilta (kuten veroviranomaisilta), Eurostatilta tai kaupallisista lähteistä. Kaivattu foorumi voitaisiin kehittää aiemmin alkoholikysymysten ratkaisemiseksi käytetystä alkoholijuomia käsittelevästä täytäntöönpanokomiteasta. Kaupan väärinkäytökset vaativat vastatoimia, joiden laatiminen edellyttää riittävää tietoa. Ehdotuksesta ei käy ilmi YMJ:n tuottajille, jalostajille ja kuluttajille mahdollisesti tarjoama lisäarvo, jota komission tulisi siinä selvittää.

2.5. Komitea pelkää, että eräät ehdotetut toimenpiteet (tuonti- ja vientitodistukset, tariffikiintiöt, sisäinen jalostus ja suojalauseke) saattavat johtaa protektionistisiin ja/tai interventiotoimenpiteisiin. Komitea ymmärtää, ettei komissio ehdota näiden toimenpiteiden toteuttamista, mutta ehdotuksessa niihin kuitenkin varaudutaan. Perustamissopimuksen 34 artiklassa säädetään nimenomaan jokaiseen yhteiseen markkinajärjestelyyn sisältyvästä mahdollisuudesta hintojen sääntelyyn. Jalostajat toivovat käyttöönsä tietäntyyppistä ja -laatuista alkoholia vapaasti muodostuvaan hintaan. Tämä hyödyttää myös kuluttajia, koska tuotteiden laatu ja turvallisuus paranevat. Lisäksi kyseiset toimenpiteet voivat aiheuttaa tarpeetonta ja kallista hallintotyötä.

2.6. Keskeinen ongelma on, ettei ehdotuksessa oteta huomioon sitä jalostusteollisuuden osaa, jossa voidaan käyttää joko synteettistä tai maataloudesta peräisin olevaa alkoholia. Koska synteettinen alkoholi ei ole maataloustuote, sitä ei pidetä yhteismarkkinajärjestelyyn piiriin kuuluvana. Kuitenkin EU:n nykyisestä alkoholin kokonaiskäytöstä noin puolet on synteettistä alkoholia. Yhteinen markkinajärjestely on kuitenkin ratkaisevasti puutteellinen, ellei se sisällä tätä alkoholityyppiä koskevaa asianmukaista säännöstöä ja erityisesti tilastotietoa. Jos YMJ:n puitteissa valvottaisiin ainoastaan yhtä alkoholityyppiä, kilpailun vääristymisen riski olisi korkea.

2.7. Lisäksi on odotettavissa, että alkoholin käyttö polttoaineena, joka vastaa nykyisin noin yhtä prosenttia EU:n polttoaineen kokonaiskulutuksesta, kasvaa vuoteen 2020 mennessä noin 20 prosenttiin. Markkinaosuus kasvaneen tätäkin suuremmaksi, mikä aiheuttanee muutoksia markkinoiden tasapainoon. Tähän kysyntään voidaan vastata kummalla alkoholityypillä tahansa, mutta käytännössä maataloudesta peräisin oleva alkoholi tulee todennäköisesti olemaan suositumpi vaihtoehto uusiutuville energiamuodoille myönnettävien veroetujen takia. Synteettinen alkoholi ei määritelmänsäkään perusteella voi olla uusiutuvaa.

3. Erityistä

3.1. Mikäli YMJ päätetään toteuttaa, komitean mielestä ehdotukseen olisi tehtävä seuraavat muutokset sen lisäksi, että siihen sisällytetään myös synteettisen alkoholin kattavia säännöksiä.

3.2. Hallintokomitea. Maataloudesta peräisin olevaa alkoholia koskevien toimien osoittaminen viinin hallintokomitealle ei ole suotavaa. Alkoholiala on erittäin monitahoinen ja sen monisärmäisyys vain lisääntyy. Tarvitaan selkeästi kansallisia "alkoholimarkkinoiden asiantuntijoita" hoitamaan YMJ:tä koskevia tehtäviä. Kokoukset eivät siis olisi osa viinin hallintokomitean tavanomaista työtä vaan vaatisivat erillisiä istuntoja, minkä komissio on vahvistanut.

3.3. Erillisestä alkoholin hallintokomiteasta ei siis käytännössä aiheutuisi ylimääräisiä kuluja, ja kyseinen järjestelmä olisi lisäksi kaikille asianosaisille tahoille selkeämpi. Tämä asia tulisi ehdotuksessa ottaa huomioon.

3.4. Määritelmät. Yhteisön määritelmiä "maataloudesta peräisin olevalle alkoholille" sisältävät nykyisin ainoastaan asetus (ETY) N:o 1576/89 (väkeville alkoholijuomille) ja asetus (ETY) N:o 822/87 (viinistä peräisin olevalle neutraalille alkoholille). Nämä määritelmät eroavat useassa kohdissa tullen ja kaupan tarpeisiin käytettävästä yhteisen tullitariffin nimikkeistöstä, jota sovelletaan käsillä olevan ehdotuksen 1 artiklassa. Sekaanuksien välttämiseksi nämä määritelmät tulisi yhtenäistää.

3.5. Ottaen huomioon lukuisat ja jatkuvasti kehittyvät tekniikat alkoholin valmistamiseksi maataloustuotteista sekä maataloustuotteista valmistetuista tuotteista, tyydyttävien määritelmien laatiminen eri tyypeille tulee olemaan vaikeaa. Vieläkin vaikeammaksi muodostunee niiden käytön valvominen, etenkin mitä tulee tuontiin EU:n ulkopuolelta.

4. Päätelmät

4.1. Talous- ja sosiaalikomitea

- kannattaa maataloudesta peräisin olevan alkoholin markkinoita koskevien tietojen lisäämistä sekä vakituisen foorumin perustamista alan ongelmien käsittelyä varten

- yhtyy komission näkemykseen, että näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää asianmukaisen säännösten luomista
- katsoo, että tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan käyttää useampia menettelytapoja
- ei vielä ole vakuuttunut maataloudesta peräisin olevan etyylialkoholin yhteisen markkinajärjestelyn lisäarvosta
- painottaa, että YMJ on ratkaisevasti puutteellinen, ellei se kata alkoholimarkkinoiden kaikkia osia
- on sitä mieltä, että toteutuessaan YMJ tarvitsee sille omistetun hallintokomitean
- huomauttaa määritelmien yhtenäistämistarpeesta.

Bryssel 11. heinäkuuta 2001.

*Talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Göke FRERICHS

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Vihreä kirja yhdenntetystä tuotepolitiikasta”

(2001/C 260/06)

Komissio päätti 13. helmikuuta 2001 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta ”Vihreä kirja yhdenntetystä tuotepolitiikasta”.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -jaosto antoi lausuntonsa 21. kesäkuuta 2001. Esittelijä oli Antonello Pezzini.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 11. ja 12. heinäkuuta 2001 pitämässään 383. täysistunnossa (heinäkuun 11. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 108 puolesta, 1 vastaan 3:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Komitea ottaa vihreän kirjan käsittelyssä huomioon ympäristöä koskevan toimintaohjelman⁽¹⁾ uuden lähestymistavan, jossa painotetaan nykyisten säännösten soveltamisen ohella ympäristönäkökohtien sisällyttämistä eri politiikkoihin,

kaikkien toimijoiden osallistumista sekä vapaaehtoisuutta. Komitea pitääkin sitä täydentävänä välineenä kestäväen kehityksen strategiassa myös taloudelliselta ja sosiaaliselta kannalta⁽²⁾. Komitea viittaa aihetta koskevissa lausunnoissa esitettyihin huomioihin ja katsoo, että tätä välinettä voidaan soveltaa tyydyttävällä tavalla vain laajemmassa yhteydessä.

⁽¹⁾ KOM(2001) 31 lopullinen, EYVL C 221, 7.8.2001.

⁽²⁾ Komitean lausunto aiheesta ”Euroopan unionin kestäväen kehityksen strategian valmistelu”, EYVL C 221, 7.8.2001.